

[ran'n Riyad Bykelisi: Fars Krfezi lkeleriyle birlii in Admlar Atld](#)

ran slam Cumhuriyeti'nin Suudi Arabistan Bykelisi Ali Rza Enayeti, "Fars Krfezi'ne kys olan sekiz .lkenin ortak ibirlii in admlar atld." dedi

tr.arannewTesnim Haber - ran slam Cumhuriyeti ile Suudi Arabistan, 10 Mart 2023'te "in bakenti Pekin'de gerçektirilen toplantı sonrası iki ülke arasındaki diplomatik ilişkilerin 7 yıl sonra yeniden balatılması konusunda anlamaya varmışlardı. Varılan anlaşma kapsamında ran ile Suudi Arabistan'ın iki ay içerisinde diplomatik ilişkilerinin yeniden balatılacağı ve iki ülkenin karşılıklı olarak büyükelçilikleri ve temsilcilikleri yeniden açacakları belirtilmiştir.

Eski Dışişleri Bakanı Huseyin Emir Abdullahiyan ile Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Faysal bin Ferhan da 6 Nisan 2023'te Pekin'de bir araya gelmiş ve iki ülke büyükelçiliklerinin yeniden açılmasını, iki ülke arasındaki ilişkilerin yeniden balatılması ve vizelerin kolaylaştırılması konusunda anlaşmışlardır.

ran, 23 Mayıs'ta Dışişleri Bakanı Yardımcısı Ali Rza Enayati'nin Riyad Büyükelçiliği olarak atanmasıyla, 6 Haziran'da ran'ın Riyad Büyükelçiliği, 8 Haziran'da da Cidde Konsoloslukları yeniden açılmıştır.

ran'ın Riyad'daki büyükelçiliğinin yeniden açılmasıyla birlikte birinci yıla dolmuş ve dolayısıyla ran slam Cumhuriyeti'nin Suudi Arabistan Büyükelçiliği Ali Rza Enayeti bir raporla gerçektirildi.

Bu raporun tam metni aşağıdadır:

Tesnim- Bugün (6 Haziran) ran'ın Riyad'daki büyükelçiliğinin yeniden faaliyete geçmesiyle birlikte birinci yıla dolmuş ve dolayısıyla. ki ülkenin 7 yıl sonra diplomatik ilişkilerini yeniden tesis etmesini salayan düşünce nedir? Suudi Arabistan ile ilişkilerin yeniden tesis edilmesine ilişkin görüşlerde ve daha sonrasındaki süreçte ehit Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi ve ehit Huseyin Emir Abdullahiyan'ın rolü; nasıl değerlendiriyorsunuz?

Enayeti: Bugün, 6 Haziran, ran slam Cumhuriyeti'nin Riyad Büyükelçiliği'nin resmi olarak yeniden açılmasıyla birlikte bir yıl geçti ve 7 Haziran'da, ran'ın Cidde'deki Konsolosluğunun yeniden açılmasıyla birlikte bir yıl geçecek. Bu konular arasında iki ülkenin büyükelçiliklerinin görevi balmaması da vardı. Tahran ve Mehd'deki Suudi büyükelçiliği ve konsoloslukları da bir süre sonra yeniden açıldı.

Geçmişte bizim bir yıla İran ile Suudi Arabistan arasındaki ilişkiler doruğa ve iyi yönde ilerledi ve bunun hem ikili düzeyde hem de diğer konulardaki faydaların görüldüğü k.

İran ile Suudi Arabistan arasında anlaşma sağlanmasından itibaren iki yıl önce başladı ve başladı.

Bu görüşmeler aynı zamanda Umman'ın bakanlığı Maskat'ta da devam etti. Merhum Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi'nin iktidara gelmesiyle birlikte iyi komünal politikasına önem verildi. Bu konu merhum Cumhurbaşkanı Reisi tarafından defalarca dile getirilmi ve takip edilmiştir. Dilerini Bakanlar tarafından da bu politika benimsendi. İran ve Maskat'ta yapılan görüşmelerin ardından taraflar Pekin'de anlaşmaya vard. Nihayet 10 Mart'ta İran Millî Güvenlik Kurulu ve Suudi Arabistan Ulusal Güvenlik Danışmanı iki ülke arasında anlaşma sağlandığını duyurdu.

6 Nisan'da iki ülkenin dış bakanları ilişkilerin yeniden başlatılmasını resmen duyurdu. Böylelikle İran ile Suudi Arabistan arasındaki görüşmeler Pekin'de yaklaşık iki yıl süren görüşmelerin ardından sonuçlandı.

Allah'a hamd olsun ki, bölgenin ve sağlam düşüncelerinin iki önemli ülkesinin yaptığı görüşmelerle Tahran-Riyad ilişkileri yeniden canlandırıldı.

Tesnim- Bazılar Suudi Arabistan'ın İran'la ilişkileri yalnızca kendi güvenliği sorunlarının bir kısmını çözmek için yeniden tesis ettiğini ve ilişkileri genişletmeyi düşünmediğini inandırıyor; ancak bu arada iki ülke arasındaki ilişkilerde bazı durumlarda ilerleme ya da tank olduk. Bölgesel meseleler ve anlaşmazlıklar konusunda iyi adımlar atıldı. Suudi Arabistan'ın kendi güvenliği için ilişkileri yeniden tesis etmesi tam bir başarıdır musunuz?

Enayeti: İran, Suudi Arabistan veya herhangi bir ülke kendi çıkarlarının güvenliğine altın alacak tedbirleri takip ediyor. Elbette ki ortak çıkarların tanımlanması faydalı olacaktır. Son aylarda iki ülke ilişkileri alanında başarıyla ilerleme kaydettik. ki iki ülke arasında çok sayıda heyet ziyareti gerçekleştirildi.

Bu ülkelerde düzenlenen toplantılar ve uluslararası toplantılara katıldı. Bu toplantılar sırasında ikili görüşmeler de yapıldı. Sonuncusu ise İran Ekonomi ve Maliye Bakanı'nın Suudi Arabistan Ekonomi ve Planlama Bakanı ile görüşmesiydi. Ayrıca İran'dan umre seferleri 9 yıl sonra yeniden başladı.

Bölgesel ve uluslararası örgütlerde taraflar birbirleriyle sürekli istişarelerde bulundu. Filistin meselesinde de çok iyi ve olumlu bir işbirliği söz konusu ve merhum Cumhurbaşkanı Reisi ile Suudi

Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman ve iki ülke dileri bakanlar arasnda görümeler gerçekletirildi. ki ülkeyi ilgilendiren konularn ele alnd görümelerde, Filistin meselesi ile Filistin milletinin haklarnn savunulmas gerekti vurguland.

Tesnim- Mart 2023'te Pekin'de salanan Tahran-Riyad anlamasnda ne kadar ilerleme kaydedildi? ki ülke arasndaki ticaret hacmi artacak m? Deniz ticareti, uluslararası tacaclk ve yatrm gibi konularda anlamalar yapıldı m?

Enayeti: Ekonomik konusunda dier alanlara göre daha fazla çaba göstermemiz gerekiyor. Bu konuda iki ülke arasnda sürekli görümeler ve istiareler yapıyor.

1998 yılında Suudi Arabistan ile ekonomi, ticaret ve yatrm alanlarında ibirlili anlamas imzalandı. Suudi tarafyla yapılmz görümelerde bu anlamann Pekin'deki birinci ve ikinci toplantıda yeniden etkinletirilmesini vurgulandı. İlan ile Suudi Arabistan arasnda hava tacaclk ve çeitli alanlarda anlamalar salandı. Bu anlamaların ekonomik ve ticari ilikilerin artmasına yol açmasn umuyoruz.

İlan ile Suudi Arabistan arasndaki ekonomik ilikilerin alann ekilendirebilecek önemli konular arasnda transit konusu yer alıyor. Karayolu açından Asya'da en önemli kavak olan İlan kuzey-güney ve dou-bat koridorlarnn geçi noktasıdır. Suudi Arabistan'n Orta Asya bölgesiyle ibirliliini gelitirmeyi gündemine aldn hatırlatmak istiyorum. Orta Asya ve Kafkasya ülkelere İlan'n kuzeyinden Fars Körfezi ve Umman Denizi'ne ulaşılabilir. Fars Körfezi’ne kys olan Suudi Arabistan ve dier Arap ülkelere de İlan'n güneyinden Orta Asya ve Kafkasya'ya ulaşılabilir.

Tesnim- Konsolosluk ibirlili, karlıklı seyahat ve iki ülke arasnda direkt uçularn yeniden balamas konusunda yeni adımlar atıldı mı?

Enayeti: Direkt uçularn yeniden balatılması konusu iki ülkenin gündeminde yer alıyor ve bu konuda çeitli görümeler yapıyor. İlan Havayolu Tacaclk Anlamas’nın yeniden devreye girmesiyle İlan ve Suudi Arabistan ehirlere arasnda direkt uçularn oldu önceki yıllara dönemeyi umuyoruz. Bu görümeler balad ve devam ediyor ve gelecekte olumlu bir sonuca varılabilir. İlan anda hac ve umre seferleri direkt olarak yapıyor. Pekin-2 Anlamas’nda uçularn yeniden balatılması konusu yer alıyor.

Tesnim- Son dönemde Filistin konusunda iki ülke arasndaki ibirlili tank oldu. ehit Cumhurbaşkanı Seyyid İbrahim Reisi İlan birlii Tekilat Zirvesi'ne katılmak üzere Riyad'a ziyarette bulundu. ki ülke liderleri arasndaki temaslarda hangi konular gündeme getirildi?

Enayeti: İlan ve Suudi Arabistan arasndaki Filistin meselesine ilkin temaslar ve fikir ibirlili, İlan ve Arap ülkelere katılmıy birçok zirvenin

yapılmasına yol açıldı. Filistin meselesini siyasi, bölgesel ve uluslararası düzeyde dnyanın gündeminde yer alıyor.

Böylelikle iki ülkenin birli ve slam birli Tekilat'ının harekete geçmesiyle Filistin meselesi hıç; slam dnyanın ana gündeminde yer alıyor.

Merhum Cumhurbaşkanı Reisi ve Dileri Bakan Emir Abdullahiyan'ın Suudi yetkililerle yaptığı görüşmelerde bölgesel bar, istikrar ve güvenlik konularına vurgu yaparak ikili görüşmeleri detaylı bir şekilde ele aldı. Tarafların, iki ülke hükümetinin ve halkın desteklerinin alınması amacıyla karlı ilişkileri geliştirme konusundaki kararlı oldukları dikkate alınmalıdır. Merhum Cumhurbaşkanı ve Dileri Bakanın ehadeti sonrasında da ikili ilişkileri geliştirme Tahran ve Riyad'ın gündeminde olmaya devam ediyor. Suudi Arabistan Veliht Prensi ile (önce Cumhurbaşkanı Vekili) Sayın Muhammed Muhiber arasında gerçekleştirilen telefon görüşmesinde taraflar, ilişkileri geliştirme konusundaki kararlılıklarını dile getirdiler.

Tesnim- u anda önemli konulardan biri bölgesel birli meselesidir. Aksa Tufan operasyonundan sonra bölgesel iki ülke arasında birliye tank oluyoruz. ki iki ülke bölgesel düzeyde aktif rol oynayabildi mi? Fars Kültürü'ne kys olan 8 ülke arasında bölgesel birli kurulması gündemimizdeydi. ki iki ülke bu konuda herhangi bir önem almı?

Enayeti: İran ile Suudi Arabistan arasındaki ilişkilerin gelişmesi, bölgesel birli sürecini de etkileyecektir ve taraflar ikili birliinin önemine değeriyecektir. Çok yönlü ve gelişim odaklı bir birli dnyanın yararlıdır. Bölge ülkelerinin kendi güvenliği ile bölgesel güvenliğin salınması gerektiğine inanıyoruz. Fars Kültürü'ndeki 8 ülkenin ortak birli yapmasını bekliyoruz ve bu konuda diyalog için adımlar atıldı.

Merhum Dileri Bakan Emir Abdullahiyan geçen sene bölgeye gerçekleştirdiği ziyaret sırasında Fars Kültürü'ndeki tüm ülkelerin katılımıyla bir "Diyalog ve birli Konseyi" oluşturulması fikrini önerdi. 8 ülkenin birliye ilişkileri Birleşmiş Milletler'de toplandı. Bölgesel birli fikri her zaman İran slam Cumhuriyeti'nin ilgi odağıdır. Geçtiğimiz günlerde Fars Kültürü birli Konseyi başkanının güvenliğine ilişkin kendi görüşleri dnyanın ortasına koydu. Sekiz ülkenin birbirleriyle diyalog kurup bölge ülkelerinin yeteneklerine ve imkanlarına dayanan, herkesin desteklerinin ve uluslararası toplumun merkezi konuların salınması yeni bir güvenli yapı oluşturmasını bekliyoruz. Fars Kültürü bölgesel güvenin ihtiyacı olan şey budur ve bu görüşleri yakında balatılmayacaktır.